

1 Hvad betyder det retlige begreb "forkyndelse" i praksis? Hvorfor findes der særlige regler for forkyndelse af dokumenter?

Når sager indbringes for retten, er kommunikation ekstremt vigtig. Det er helt afgørende for sagens parter og for dommeren at være klar over sagsøgerens påstande, sagsøgtets argumenter, sagens behandling og rettens afgørelse. En part, der ikke accepterer afgørelsen og appellerer til en højere ret, skal underrette de øvrige parter om sin beslutning ved at indgive eller sende dokumenter (f.eks. indkaldelser, begæring, indlæg til retten, domme, ankestævninger osv.). Det drejer sig i denne forbindelse ikke om selve dokumenterne, men om den måde, hvorpå de bringes til parternes og i givet fald rettens kendskab. De relevante regler er fastlagt i retsplejelovens (*code judiciaire*) artikel 32 til 47.

I Belgien skelnes der mellem underretning (*notification*) og forkyndelse (*signification*).

I det væsentlige betyder forkyndelse at udstede et dokument til en anden person via en embedsmand. I Belgien varetages dette af en foged (*huissier de justice*). I praksis forkynnder fogeden en bekræftet genpart af dokumentet for den pågældende person.

Fogeden kan overgive forskellige dokumenter til dig (omtalt nedenfor som "forkyndelse" eller "forkyndelse af et dokument"). De hyppigste er:

- tilsigelse til at give møde i retten
- forkyndelse af en dom (eventuelt med et betalingspåkrav)
- betalingspåkrav
- påbud om at fraflytte en lokalitet
- udlæg (f.eks. i dine personlige aktiver, herunder fast ejendom)
- forkyndelse af varsel
- ...

I modsætning til forkyndelse sker der underretning, når et retsdokument (original eller genpart) sendes med posten, dvs. uden en embedsmands mellemkomst.

Datoen for forkyndelsen er væsentlig.

For så vidt angår tilsigelser skal visse tidsfrister overholdes mellem tidspunktet for forkyndelsen og tidspunktet for behandlingen af sagen i det indledende retsmøde.

Når en dom er blevet forkyndt, er den pågældende dag begyndelsesdatoen for fristen for indsigelser eller enhver form for appel, som måtte blive rejst.

Som almindelig regel forkynnes dokumenter. Underretninger anvendes i særlige tilfælde, der er fastsat i loven.

Det dokument, der skal forkynnes (*l'exploit de signification*), skal underskrives af den foged, der foretager forkyndelsen, og skal som angivet i retsplejelovens artikel 43 indeholde følgende for at være gyldigt:

1. dag, måned, år og sted for forkyndelsen
2. navn, fornavn, profession, bopæl og eventuel stilling og registreringen i handelsregistret eller i håndværksregisteret for den person, der har fremsat begæring om forkyndelse af dokumentet
3. navn, fornavn, bopæl eller i mangel af en bopæl opholdssted og eventuel stilling for adressaten af forkyndelsen
4. navn, fornavn og eventuel stilling for den person, genparten er givet til, eller hvor en genpart udelades i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 38, stk. 1, eller hvor dokumentet er sendt med posten i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 40
5. fogedens navn og fornavn og adressen på vedkommendes kontor
6. detaljeret opgørelse over omkostningerne i forbindelse med dokumentet.

Den person, genparten gives til, påtegner originalen. Hvis personen nægter at underskrive, noterer fogeden nægtelsen i sit dokument.

Ifølge retsplejelovens artikel 47 må fogeden ikke forkynde dokumenter:

1. før kl. 6 eller efter kl. 21 på et sted, der ikke er åbent for offentligheden
2. på lørdage, søndage og helligdage (denne begrænsning gælder ikke for forkyndelse i straffesager, jf. retspraksis fra kassationsretten (*Cour de Cassation*), 27. marts 1984, R.W. 1984-1985, 1093, Antwerpen, 2. oktober 1975, R.W. 1976-1977, 1834), undtagen i hastende sager og med tilladelse fra byretsdommeren (*judge de paix*) med hensyn til indkaldelser i sager, der skal indbringes for ham eller hende, den dommer, der har godkendt forkyndelsen i tilfælde, der kræver forudgående tilladelse, og i alle andre tilfælde præsidenten for retten i første instans.

Når dokumentet forkynnes, gives der en genpart af dokumentet til den person, som dokumentet forkynnes for (forkyndelsen), og fogeden beholder originalen, så længe sagen behandles på hans kontor. I tilfælde af stævninger beholder fogeden ikke originalen, men sender den til retten, så denne kan blive opført på retslisten (meddelelse til retten om stævning).

For at være gyldig skal genparten af meddelelsen indeholde alle oplysningerne på originalen og være underskrevet af fogeden (retsplejelovens artikel 43).

2 Hvilke dokumenter skal formelt forkynnes?

Loven foreskriver, hvilke dokumenter der skal forkynnes eller meddeles ved underretning. Der er imidlertid for mange til, at de kan opregnes udtømmende. Der er for eksempel tilsigelser, begæring, domme, appelskrifter og indsigelser.

3 Hvem har ansvaret for forkyndelse af dokumenter?

Dokumenter forkynnes af fogeden og skal derfor forkynnes personligt af fogeden.

Underretning gives af rettens justissekretær (i sjældne tilfælde af anklagemyndigheden) ved retlig forsendelse (en særlig type anbefalet brev med modtagelsesbevis) eller ved almindeligt eller anbefalet brev. Reglerne for retlig forsendelse findes i retsplejelovens artikel 46.

4 Adresseforespørgsler

4.1 Gør den myndighed, der i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager er udpeget til at modtage adresseforespørgsler, af egen drift et forsøg på at finde ud af, hvor adressaten for de dokumenter, der skal forkynnes, befinder sig, hvis vedkommende ikke længere bor på den adresse, som den anmodende myndighed har angivet?

Ja.

De udpegede modtagende instanser i medfør artikel 2, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) er for Belgiens vedkommende de fogeder, der har den stedlige kompetence.

I henhold til artikel 1 i kongelig anordning af 16. maj 1986 om tilladelse til, at fogeder får adgang til det nationale register over fysiske personer (*Arrêté royal du 16 mai 1986, autorisant l'accès des huissiers de justice of Registre national des personnes physiques*) med henblik på udførelsen af de opgaver, de har kompetence til, har fogeder adgang til de oplysninger, som er omhandlet i artikel 3, stk. 1, nr. 1 til 9, og artikel 3, stk. 2, i lov af 8. august 1983 om oprettelse af et nationalt register over fysiske personer (*loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques*). Oplysningerne omfatter navnlig den adresse, der er registreret som hovedadresse for enhver fysisk person i folkeregisteret (bopælen).

4.2 Har udenlandske judicielle myndigheder og/eller parter i retssager adgang til registre eller tjenester i medlemsstaten, der gør det muligt at finde frem til personens aktuelle adresse? Hvis ja, hvilke registre eller tjenesteydelser findes, og hvilken fremgangsmåde skal følges? Hvilke gebyrer skal i givet fald betales?

Nej.

I princippet kan kun belgiske personer, offentlige myndigheder, offentlige organer og fagorganisationer som omhandlet i artikel 5 i loven af 8. august 1983 om oprettelse af et nationalt register over fysiske personer gives tilladelse til at få adgang til oplysningerne i det nationale register.

Tilladelsen gives af det sektorudvalg for det nationale register (*Comité sectoriel du Registre National*), der er oprettet under kommissionen for beskyttelse af personoplysninger (*Commission de la protection de la vie privée*) i medfør af artikel 15 i lov af 8. august 1983 om oprettelse af et nationalt register over fysiske personer.

4.3 Hvorledes behandler myndighederne i medlemsstaten en forespørgsel, der er afgivet i medfør af reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område, og som har til formål at finde frem til en persons aktuelle adresse?

De kan ikke imødekomme anmodningen, medmindre eftersøgningen af adressen anses for at være et efterforskningskridt, som har til formål at opnå bevismateriale, der skal anvendes i en påbegyndt eller påtænkt civil- eller handelsretlig sag.

Begrebet "beviser" er ikke defineret i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område. Det dækker blandt andet afhøring af vidner, parter og sagkyndige, fremlæggelse af dokumenter, undersøgelser, fastlæggelse af faktiske omstændigheder, høring af familie- og børnevelfærdsspecialister.

I henhold til artikel 1, stk. 2, i ovennævnte forordning (EF) nr. 1206/2001, kan der ikke anmodes om "optagelse af bevis, der ikke er bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag."

I princippet kan adressen på en person, over for hvem der skal ske forkyndelse, eller som skal have underretning om et retsligt eller udenretsligt dokument, således ikke betragtes som bevis i medfør af artikel 1 i forordning (EF) nr. 1206/2001.

Desuden bestemmer artikel 4, stk. 1, i nævnte forordning (EF) nr. 1206/2001 udtrykkeligt, at anmodningen skal indeholde "navn og adresse på sagens parter [...]."

5 Hvordan finder en forkyndelse sædvanligvis sted i praksis? Er der alternative metoder, som kan anvendes (bortset fra subsidær forkyndelse som omhandlet i punkt 6 nedenfor)?

a) Forkyndelse

Forkyndelsesmåden reguleres af retsplejelovens artikel 32 til 47 og gælder både civile sager og straffesager.

- Personlig forkyndelse (retsplejelovens artikel 33 og 34)

Hvis fogeden ønsker at forkynde et dokument, vil vedkommende først forsøge at give genparten af dokumentet til adressaten personligt. Dette er personlig forkyndelse.

Dokumenter kan forkyndes personligt for adressaten på et hvilket som helst sted, hvor fogeden finder pågældende. Dette behøver ikke nødvendigvis at ske på adressatens bopæl; gyldig forkyndelse kan f.eks. ske på adressatens arbejdsplads, på offentlig vej eller på fogedens eget kontor.

Det er i denne forbindelse en betingelse, at forkyndelsesstedet skal ligge inden for fogedens retskreds.

I mangel af oplysninger om, hvor adressaten opholder sig, går fogeden i praksis direkte til adressatens bopæl i håb om at finde den pågældende dér.

Hvis fogeden finder parten (hvor det end måtte være), og parten nægter at modtage genparten af dokumentet, noterer fogeden nægtelsen på originalen (hvorefter genparten vedhæftes originalen), og forkyndelse anses derpå for at være blevet gennemført personligt.

Med hensyn til juridiske personer anses forkyndelse for at være foretaget personligt, når genparten af dokumentet er blevet givet til det organ eller den medarbejder, der er bemyndiget hertil ifølge loven, vedtægterne eller ved behørig fuldmagt til at repræsentere den juridiske person i retssager, også sammen med andre. Med hensyn til for eksempel et anpartsselskab er forkyndelsen således gyldig, hvis den foretages for direktøren, uanset om denne befinder sig på det vedtægtsmæssige hjemsted eller andetsteds, der ikke er det vedtægtsmæssige hjemsted.

- Forkyndelse på bopælen/det vedtægtsmæssige hjemsted (retsplejelovens artikel 35)

Hvis forkyndelsen ikke kan gennemføres personligt, sker den på adressatens bopæl. "Bopæl" betyder det sted, der i folkeregistret er anført som adressatens primære adresse, dvs. bopælen.

For en adressat uden officiel bopælsadresse kan forkyndelse ske på den pågældendes opholdssted. "Opholdssted" betyder enhver anden lokalitet, f.eks. det sted, hvor den pågældende har kontor eller driver forretning eller håndværk. Politiet skal, når det pålægges at gøre det, underrette den udførende foged om opholdsstedet for en part, der ikke har en officiel bopæl.

For så vidt angår en juridisk person kan forkyndelsen ske på det vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontoret, hvis personlig forkyndelse ikke er mulig.

Ved forkyndelse på bopælen udleveres genparten af dokumentet til en slægtning, en besvogret, en tjener eller en ansat hos adressaten. Den må ikke afleveres til et barn under 16 år. Fogeden noterer på originalen og genparten status for den person, til hvem genparten blev afleveret (f.eks. relationen til adressaten).

- Forkyndelse ved kontrasignatur (retsplejelovens artikel 38, stk. 1)

Hvis fogeden ikke kan forkynde dokumentet ved hjælp af en af de angivne metoder (artikel 33-35 i retsplejeloven), vil forkyndelsen blive gennemført i henhold til retsplejelovens artikel 38, stk. 1, dvs. ved at efterlade dokumentet på bopælen eller i mangel af en bopæl på adressatens opholdssted (forkyndelse ved kontrasignatur).

Genparten af dokumentet udstedes på adressen i postkassen i en forsejlet kuvert (med angivelse af fogedens kontor, navn og fornavn på adressaten og forkyndelsesstedet samt mærket "*Pro Justitia - A remettre d'urgence*" (hastebrev)).

Hvis der ikke er en postkasse, har fogeden bemyndigelse til at efterlade genparten i en kuvert på en hvilken som helst måde (f.eks. ved at skubbe den ind under døren, stikke den gennem en port eller hæk eller ved at fastgøre den til døren med tape).

Fogeden angiver datoen, klokkeslættet og det sted, hvor genparten blev efterladt, på originaldokumentet og på den forkyndte genpart.

Senest den første arbejdsdag efter forkyndelsen af dokumentet sender fogeden et underskrevet brev til adressatens bopæl eller i mangel af en bopæl dennes opholdssted. På brevet anføres afleveringsdato og -tidspunkt og oplysninger om, at en identisk genpart af dokumentet inden for tre måneder fra den dato, dokumentet blev forkyndt, kan hentes på fogedens kontor af adressaten personligt eller af en befuldmægtiget med behørig skriftlig fuldmagt.

Når en adressat har ansøgt om en ændring af bopæl (anmodning om ændring af adresse), vil det anbefalede brev, der er omhandlet i stk. 3, blive sendt til det sted, hvor den pågældende er opført i folkeregisteret, og den adresse, som den pågældende har angivet som ny bopæl.

Når der er fremsat forslag om fjernelse fra folkeregisteret (af bopælsadressen) for adressaten, og fogeden ikke kan udlede af de faktiske omstændigheder, at adressaten ikke længere er reelt bosiddende på bopælsadressen, er det tilstrækkeligt at udføre forkyndelsen i henhold til retsplejelovens artikel 38, stk. 2 (se nedenfor).

Når der er fremsat forslag om fjernelse fra folkeregisteret, er forkyndelse for anklagemyndigheden i henhold til artikel 38, stk. 2, i retsplejeloven (se nedenfor) kun tilladt, når fogeden bekræfter, at adressaten ikke længere bor på adressen (f.eks. når fogeden har konstateret, at adressaten på den pågældende adresse er blevet udsat), eller det er fysisk umuligt at forkynde dokumenterne.

Som nævnt ovenfor sker underretning ved brev, anbefalet brev eller retlig forsendelse. I fremtiden vil elektronisk underretning også være en mulighed.

- Forkyndelse fysisk ikke mulig (retsplejelovens artikel 38, stk. 2)

Hvis det fremgår af de faktiske omstændigheder, der er konstateret på adressen (f.eks. bolig ødelagt af brand, bopælsadressen viser sig at være en ubebygget grund), at det er fysisk umuligt at gennemføre forkyndelse ved at efterlade en genpart af dokumentet på bopælen (eller i mangel af en bopæl, opholdsstedet), afleveres genparten til anklagemyndigheden med lokal kompetence.

På originalen og genparten anføres de omstændigheder, der nødvendiggør forkyndelse for anklagemyndigheden.

Det samme gælder, når ejendommen (hvor modtageren er bosat) klart er blevet forladt, og adressaten ikke har anmodet om ændring af bopæl (f.eks. i tilfælde af udsættelse, hvor adressaten ikke er til stede). Forkyndelse sker derefter for anklagemyndigheden i henhold til retsplejelovens artikel 38, stk. 2).

Som nævnt ovenfor sker forkyndelse i medfør af retsplejelovens artikel 38, stk. 2, også i tilfælde af en foreslået fjernelse fra folkeregisteret, når fogeden kan godtgøre, at adressaten rent faktisk ikke bor på den pågældende adresse.

Forkyndelse for anklagemyndigheden er ikke gyldig, hvis den part, der anmodede om forkyndelse, var bekendt med adressatens valgte bopælsadresse eller i givet fald dennes opholdssted.

- Forkyndelse på valgt bopælsadresse (retsplejelovens artikel 39)

Når adressaten har valgt bopælsadresse hos en befuldmægtiget, kan dokumenterne forkyndes eller meddeles ved underretning til den valgte adresse. Dette er en mulighed og ikke en forpligtelse. Der er derfor ingen grund til, at forkyndelse ikke skulle ske på den faktiske bopæl (i Belgien) i stedet for på den valgte bopælsadresse (Cass. (1. Ch.), 26. februar 2010, JT, 2010, nr. 6397, 371; Cass. (1. Ch.), 10. maj 2012, R.W., 201213, 1212).

Der er kun én undtagelse, nemlig såfremt en adressat, hvis faktiske bopæl (eller det vedtægtsmæssige hjemsted) er i udlandet, har en valgt bopæl i Belgien, skal forkyndelsen finde sted på den valgte bopælsadresse, idet den ellers er ikke gyldig (retsplejelovens artikel 40, se også Cass. (1. Ch.), 9. januar 1997, R. W. 1997, 1997-98, 811: "Når den part, på hvis anmodning forkyndelse er sket, har kendskab til adressatens valgte bopælsadresse, skal denne part lade dokumentet forkynde på dette sted; det er ikke en mulighed, men en forpligtelse af hensyn til grundlæggende retsprincipper").

Hvis genparten afleveres til den befuldmægtigede personligt på den valgte bopælsadresse, anses dette for at være personlig forkyndelse. Forkyndelse og underretning er ikke længere mulig på den valgte bopælsadresse, hvis den befuldmægtigede er afdød, ikke længere har adresse på stedet eller er ophørt med at drive forretning.

Bopælsadressen vælges inden for rammerne af en juridisk relation mellem parterne (dvs. i en procedure mellem parterne). Derfor er den kun gyldig mellem disse parter og er begrænset til den juridiske relation. Kassationsretten har i overensstemmelse hermed afsagt den kendelse, at valg af bopælsadresse i en sag ved første instans (f.eks. tilsigelsen eller processkrifter) kun var gyldig for hele sagen for første instans, fuldbyrdelsen af den efterfølgende dom og en appel af denne dom (fra modpartens side). Hvis dette valg af bopælsadresse ikke blev gentaget i efterfølgende retsskridt (f.eks. i en appelsag), fandt den ikke anvendelse på de efterfølgende retsprocedurer (Cass. 1. kap., 30. maj 2003, R.W. 2003-2004, 974; Cass. 2. kap., 10. maj 2006, R.W. 2008-2009, 455, 811; Cass. 1. kap., 29. maj 2009, R.W. 2010-2011, 1561).

Der må sondres mellem begrebet "valgt bopælsadresse" og begrebet "kontaktadresse", som drøftes nedenfor.

Med hensyn til anvendelsen af sproglovgivningen (lov af 15. juni 1935 om anvendelse af sprog i retssager, *loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire*), afsagde fogedretten (*judge des saisies*) kendelse i Brugge (fogedretten, Brugge, 11. oktober 2006, T.G.R. 2010, 95): Det er ikke den aktuelle bopæl, der er afgørende, men det sted, hvor forkyndelsen faktisk fandt sted (i dette tilfælde den valgte bopælsadresse). I sagen havde både fordringshaveren og parten bopæl i den fransktalende region. Den indkaldte part havde imidlertid valgt bopælsadresse i den nederlandstalende region. Han blev indkaldt (kun på nederlandsk) i forbindelse med indsigelse for fogedretten i Brugge. I henhold til sproglovgivningen skulle indkaldelsen være på nederlandsk. Spørgsmålet var, om en fransk oversættelse skulle have været vedlagt i henhold til artikel 38 i loven om sprogbrug. Dommeren fandt, at det ikke var nødvendigt at vedlægge den nederlandske indkaldelse en fransk oversættelse, da sproget alene blev bestemt af forkyndelsesstedet.

- Forkyndelse, når bopælen ikke er kendt (retsplejelovens artikel 40)

"For personer, der ikke har nogen kendt bopæl eller noget kendt opholdssted eller nogen valgt adresse i Belgien, sender fogeden en genpart af dokumentet med anbefalet brev til deres bopælsadresse eller opholdssted i udlandet, med luftpost, hvis bestemmelsesstedet ikke er i en tilgrænsende stat, uden at dette berører de andre forsendelsesformer, der er aftalt mellem Belgien og deres bopæls- eller opholdsland. Forkyndelse anses for at være gennemført, når dokumenterne overgives til postvæsenet mod et bevis for afsendelse som angivet i denne artikel.

For personer, der ikke har nogen kendt bopæl eller noget kendt opholdssted eller nogen valgt bopælsadresse i Belgien eller i udlandet, sker forkyndelse for den offentlige anklager for det distrikt, hvor den dommer, der skal behandle eller har behandlet begæringen, har sæde. Hvis der ikke er fremsat nogen begæring til dommeren, sker forkyndelse for den offentlige anklager i den retskreds, hvor sagsøgeren har sin bopæl eller, hvis han ikke har bopæl i Belgien, anklagemyndigheden i Bruxelles.

...

Forkyndelse kan altid ske personligt, hvis den pågældende befinder sig i Belgien.

Forkyndelse i udlandet eller for anklagemyndigheden er ikke gyldig, hvis den part, der begærede om forkyndelsen, var bekendt med adressatens bopæl eller opholdssted eller valgte adresse i Belgien eller i givet fald i udlandet."

Kassationsretten antager, at det ikke er en mulighed, men en forpligtelse i henhold til grundlæggende retsprincipper (Cass., 1. 1. kap., 9. januar 1997, R.W. 1997-1998, 811.)

En part, der har fået et dokument forkyndt, og som hævder, at modparten var bekendt med hans opholdssted, og som derfor påberåber sig reglen om, at forkyndelse for den offentlige anklager var ugyldig, skal tilvejebringe bevis. Bevisbyrden ligger derfor hos den part, som har fået dokumentet forkyndt (fogedretten i Gent, 18. marts 2008, R.W. 2010-2011, 124).

- Særlige regler om forkyndelse (retsplejelovens artikel 41, stk. 42).

- Forkyndelse og underretning, der skal foretages for personer med en administrator, foretages for disse personer selv og på administrators hjemsted eller opholdssted, for så vidt som forkyndelsen eller underretningen vedrører administrators funktion (civilproceslovens artikel 499, stk. 12).

Kontaktadresse: Ved "Kontaktadresse" forstås adressen for enten en fysisk person, der er anført i folkeregisteret på det sted, hvor den pågældende har etableret sin primære bopæl, eller for en juridisk person, hos hvem en fysisk person uden fast bopæl er registreret med samtykke fra denne fysiske eller juridiske person (artikel 1, stk. 2, i lov af 19. juli 1991 om folkeregistre, identitetskort, identitetskort til udlændinge og opholdsdokumenter og om ændring af lov af 8. august 1983 om oprettelse af et nationalt register over fysiske personer (som ændret den 31. august 2015) (*Loi du 19 juillet 1991 Relative aux registres de la population, aux cartes d'identité, aux cartes d'étranger et aux documents de séjour et modifiant la loi 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques (dans sa teneur modifiée au 31 août 2015)*).

En person uden fast bopæl benytter den anden persons bopælsadresse. En person, der tillader en fysisk person at bruge sin bopælsadresse som den pågældendes kontaktadresse, forpligter sig til at videregive alle dokumenter (f.eks. post), der sendes til dem uden at opkræve betaling herfor. Desuden kan visse ydelser (som kræver en officiel adresse) (såsom familietillæg, arbejdsløshedsunderstøttelse, sygesikring) sendes til en kontaktadresse (dog kræves der ikke kontaktadresse for at modtage betalinger med henblik på social integration).

Personer (uden fast bopæl eller opholdssted), der kan bruge en kontaktadresse, er:

- personer, der bor i en mobil bolig (f.eks. en båd eller campingvogn) (undtagen stationære campingvogne)
- personer, der er fraværende på studie- eller forretningsrejser i mindre end et år
- civile og militære væbnede styrker i udlandet og deres husstande
- personer, der ikke, eller ikke længere, har en bopæl på grund af manglende ressourcer.

Socialkontoret (*Centre public d'aide sociale*) eller en fysisk person kan være kontaktadresse.

Når en person har en kontaktadresse, kan fogeden forkynde alle dokumenter på denne adresse, hvilket står i modsætning til begrebet valgt bopælsadresse, der er defineret ovenfor: Fogeden må kun på denne adresse forkynde dokumenter vedrørende den retshandel/retssag, for hvilken der er valgt bopælsadresse på stedet.

Fogeden må dog ikke foretage udlæg på kontaktdressen (hos den person, der har kontaktdressen), da denne person ikke anses for at eje løsøre på denne adresse.

b) Underretning

Artikel 46, stk. 1 [..].

"Når den retlige forsendelse sendes i trykt form, overgiver postvæsenet det til adressaten personligt eller på dennes bopæl som angivet i artikel 33, 34, 35 og 39. Den person, som brevet overleveres til, underskriver og daterer kvitteringen for modtagelse, og postvæsenet returnerer den til afsenderen.

Postmedarbejderen noterer afslag på at underskrive og datere nederst på modtagelsesbeviset.

Når den retlige forsendelse ikke kan overleveres til adressaten personligt eller på dennes adresse, efterlader postvæsenet en leveringsmeddelelse. Brevet opbevares hos postvæsenet i otte dage. Det kan i denne periode afhentes af adressaten eller en befuldmægtiget med behørig skriftlig fuldmagt.

Hvis adressaten har anmodet om, at dennes post omdirigeres eller opbevares på posthuset, returneres brevet, eller det opbevares på den adresse, som adressaten har angivet i den periode, der er omfattet af anmodningen.

Et brev, der er stilet til en person under konkurs, udleveres til kurator.

Reglerne for anvendelsen af stk. 3-5 er fastsat ved kongelig anordning.

...

I henhold til artikel 46, stk. 4, kan den minister, der er ansvarlig for retsvæsenet, fastsætte de formularer og nærmere regler for forsendelsen, der skal ledsage afsendelsen af den retlige forsendelse. Hvis bestemmelsesstedet er i udlandet, erstattes den retlige forsendelse med et brev, der er registreret hos postvæsenet, med forbehold af de fremsendelsesmetoder, der er fastsat i internationale konventioner, samt anvendelsen af stk. 2 og 3.

Hvis en af sagsøgerne eller fordringshaverne indvilger i dette, enten i tilsigelsen eller begæringen eller skriftligt senest på tidspunktet for første møde for retten, erstattes retlige forsendelser af forkyndelse efter anmodning fra den part, der er ansvarlig for at tilrettelægge disse ordninger.

I henhold til artikel 46, stk. 1, finder forkyndelse udelukkende ved brev til en part, for hvem en advokat handler i henhold til artikel 728, 729 eller 729, stk. 1, og som ikke i medfør af artikel 729, stk. 1, har meddelt justitskontoret, at denne ikke længere handler på vegne af den pågældende part, sted udelukkende ved brev til denne advokat."

Artikel 32, litra b), i retsplejeloven etablerer en retlig ramme for kommunikation og underretning mellem en række deltagere i retssystemet.

6 Er elektronisk forkyndelse af dokumenter (forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter ved hjælp af elektronisk kommunikation, som f.eks. e-mail, internetbaseret sikker applikation, fax, sms etc.) tilladt i civile retssager? I bekræftende fald, i hvilken type sager kan denne metode anvendes? Gælder der begrænsninger med hensyn til tilgængeligheden af/adgang til denne metode til forkyndelse af dokumenter, afhængig af hvem adressaten er (advokat, juridisk person, virksomhed eller andre, såsom erhvervsdrivende)?

Et system til elektronisk forkyndelse af dokumenter bliver indført i den nærmeste fremtid. Den retlige struktur er allerede etableret, men er endnu ikke trådt i kraft. Fogederne vil i civilsager og straffesager kunne bestemme, om de forkynder elektronisk eller personligt. Territorialitetsprincippet vil fortsat gælde.

I praksis vil forkyndelse finde sted på en elektronisk retlig adresse fastsat af myndighederne eller en elektronisk valgt adresse. For at kunne modtage forkyndelse på den elektroniske adresse på det elektroniske hjemsted skal adressaterne give udtrykkeligt samtykke via deres e-ID.

7 »Subidiær« forkyndelse

7.1 Er der efter lovgivningen i medlemsstaten mulighed for at anvende andre former for forkyndelse i tilfælde, hvor det ikke har været muligt at forkynde dokumenter til adressaten (f.eks. meddelelse efterladt på den pågældendes adresse, meddelelse til fogedretten, postforkyndelse eller mærkatmeddelelse)?

Ifølge belgisk lov er der flere metoder til fremsendelse af dokumenter (se svar på spørgsmål 5).

Den sædvanlige metode til fremsendelse af retsdokumenter er forkyndelse ved en foged.

Artikel 32 i retsplejeloven definerer forkyndelse som "overlevering af en original eller genpart af dokumentet; det sker i henhold til fogedens dokument eller i de tilfælde, der er fastsat i loven, som angivet i loven."

Loven definerer dog visse tilfælde, hvor dokumenter kan sendes blot ved **underretning**.

Artikel 32 i retsplejeloven definerer underretning som "forsendelse af originalen eller en genpart af et procesdokument gennem postvæsenet eller elektronisk post til den elektroniske retlige adresse eller i de tilfælde, der er fastsat ved lov, pr. fax eller som angivet i loven."

Artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) fastslår, at forkyndelse med posten skal være "ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende."

1. Primære forkyndelsesformer

a) Personlig forkyndelse (retsplejelovens artikel 33 og 34)

Ifølge retsplejelovens artikel 33 sker forkyndelse personligt, når genparten af dokumentet overleveres direkte til adressaten. Forkyndelse kan ske personligt, uanset hvor fogeden måtte finde adressaten. Hvis adressaten nægter at acceptere genparten af dokumentet, noterer fogeden afslaget på originalen, og forkyndelsen anses for at være foretaget personligt.

Retsplejelovens artikel 34 tilføjer, at "forkyndelse anses for at være foretaget personligt, når genparten af dokumentet er blevet overleveret til det organ eller den medarbejder, der er bemyndiget hertil ifølge loven, vedtægterne eller ved behørig fuldmagt til at repræsentere den juridiske person i retssager, også sammen med andre."

b) Forkyndelse på valgt bopælsadresse (retsplejelovens artikel 35)

Artikel 35 i retsplejeloven fastsætter, at "hvis forkyndelse ikke kan ske personligt, skal den ske på bopælen eller i mangel af en bopæl på adressatens opholdssted og for så vidt angår en juridisk person dennes vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor. Genparten af dokumentet skal udleveres til en slægtning, en besvogret, en ansat eller en tjener hos adressaten. Den må ikke afleveres til et barn under 16 år ..."

Ifølge retsplejelovens artikel 36 er bopælen "det sted, der i folkeregistret er anført som adressatens primære adresse", mens opholdsstedet er "enhver anden lokalitet, f.eks. det sted, hvor den pågældende har kontor eller driver forretning eller håndværk."

c) Forkyndelse ved at efterlade en genpart af dokumentet (retsplejelovens artikel 38, stk. 1)

Artikel 38, stk. 1, i retsplejeloven fastsætter, at "forkyndelse sker, ved at fogeden efterlader en genpart af dokumentet i en forsejlet kuvert på bopælsstedet eller i mangel af en bopæl på adressatens opholdssted", når det ikke har været muligt at forkynde dokumentet personligt eller på bopælsadressen. På kuverten anføres visse oplysninger, der er specificeret i retsplejelovens artikel 44, stk. 1.

Artikel 38, stk. 1, i retsplejeloven fastsætter endvidere: "Senest den første arbejdsdag efter forkyndelsen af dokumentet sender fogeden et underskrevet brev til adressatens bopæl eller i mangel af en bopæl opholdssted. På brevet anføres afleveringsdato og -tidspunkt og oplysning om, at en identisk genpart af dokumentet inden for tre måneder fra den dato, hvor dokumentet blev forkyndt, kan hentes på fogedens kontor af adressaten personligt eller af en befuldmægtiget med behørig skriftlig fuldmagt."

d) Valg af bopælsadresse (retsplejelovens artikel 39)

Retsplejelovens artikel 39 fastsætter, at "når adressaten har valgt adresse hos en befuldmægtiget, kan dokumenterne forkyndes eller meddeles ved underretning til den valgte adresse. Hvis genparten overleveres til den befuldmægtigede personligt på den valgte bopælsadresse, anses dette for at være personlig forkyndelse. Forkyndelse på den valgte bopælsadresse er ikke længere mulig, hvis den befuldmægtigede er død, ikke længere har adresse på stedet eller er ophørt med at drive forretning på adressen."

2. Anbefalet brev med kvittering for modtagelsen

Når dokumentet sendes med anbefalet brev med kvittering for modtagelse, såfremt adressaten ikke kan findes på den adresse, der er anført på brevet, sendes en leveringsmeddelelse til den pågældende adresse. I så fald kan brevet hentes på det sted, der er angivet i leveringsanmeldelsen, eller det sted, der er aftalt mellem postvæsenet og adressaten inden for 15 dage, der ikke omfatter datoen for overleveringen.

7.2 Hvis andre metoder anvendes, hvornår anses dokumenterne da for at være blevet forkyndt?

Når dokumentet sendes med anbefalet brev med kvittering for modtagelse, såfremt adressaten ikke kan findes på den adresse, der er anført på brevet, sendes en leveringsmeddelelse til den pågældende adresse. I så fald kan brevet afhentes på det sted, der er angivet i leveringsmeddelelsen, eller det sted, der er aftalt mellem postvæsenet og adressaten inden for 15 dage, der ikke omfatter datoen for overleveringen.

Når dokumentet **forkyndes**, skal datoen for forkyndelsen fremgå af sagslisten (artikel 43 i retsplejeloven).

Når dokumentet **underrettes**, anvendes der i Belgien et system med to datoer.

Den dato, der gælder for afsenderen, afviger fra den dato, der gælder for dokumentets adressat.

For afsenderen er datoen for underretning afsendelsesdatoen.

Artikel 53a i den belgiske retsplejelov fastsætter, at adressaternes frist begynder den første dag efter den dato, hvor brevet blev afleveret på den pågældendes bopæl eller opholdssted eller valgte bopælsadresse, medmindre andet er fastsat i loven.

7.3 Hvis en anden form for forkyndelse består i deponering af dokumenterne på et bestemt sted (f.eks. på et postkontor), hvordan får adressaten så meddelelse om deponeringen?

Med hensyn til **forkyndelse** ved at efterlade en genpart af dokumentet, se ovenfor: Forkyndelse ved at efterlade en genpart af dokumentet (retsplejelovens artikel 38, stk. 1).

7.4 Hvis adressaten afviser at modtage dokumenterne, hvilken retsvirkning har det så? Anses dokumenterne for at være forskriftsmæssigt forkyndt, hvis afvisningen ikke var berettiget?

Når dokumentet er **forkyndt**, er det ikke muligt for adressaten at rejse indsigelse mod det, bortset fra den nægtelse, der er omhandlet i artikel 5 til 8 i ovennævnte forordning (EF) nr. 1393/2007 (krav om oversættelse).

Når et dokument er sendt ved **underretning**, fastsætter artikel 53a i den belgiske retsplejelov, at adressaternes frist begynder den første dag efter den dato, hvor brevet blev **afleveret** på den pågældendes bopæl eller opholdssted eller valgte bopælsadresse, medmindre andet er fastsat i loven. Derfor er det ikke muligt for adressaten at rejse indsigelse mod underretning med anbefalet brev med modtagelsesbevis.

En adressat for en underretning ved anbefalet brev med modtagelsesbevis vil imidlertid efterfølgende kunne anfægte gyldigheden af den pågældende underretning ved at vise, at den pågældende ikke var på sin bopæl eller opholdssted eller valgte bopælsadresse, der fremgår af det anbefalede brev. Forkyndelse ved foged giver derfor større retssikkerhed end underretning med anbefalet brev med modtagelseskvittering. I forbindelse med forkyndelsen kontrollerer den udførende foged adressatens adresse i det nationale register over fysiske personer. Endvidere kan datoen for underretningen med anbefalet brev ikke fastslås pålideligt, hvis adressaten ikke har modtaget eller underskrevet kvittering for modtagelse, da det anbefalede brev (første gang) blev præsenteret på dennes bopæl, opholdssted eller valgte bopælsadresse, mens datoen for forkyndelsen altid fremgår af sagslisten.

Bortset herfra fremgår det af forarbejdet til ovennævnte forordning (EF) nr. 1393/2007 og navnlig forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, som Kommissionen fremsatte den 11. juli 2005, at ændringen af artikel 14 havde til formål at indføre "en ensartet regel for alle medlemsstaterne angående postforkyndelse [ved at fastsætte] et ensartet krav (rekommanderet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende) ... Dette krav giver en tilstrækkelig sikker garanti for, at adressaten har modtaget dokumentet, og at der er tilstrækkeligt bevis herfor." Kravet om modtagelsesbevis er således udformet med henblik på at sikre parternes retssikkerhed. Ifølge det nævnte forarbejde kan det ikke fastslås, at adressater har "modtaget" dokumentet, hvis ikke de har underskrevet modtagelsesbeviset. Den løsning, der er vedtaget i artikel 53a i den belgiske retsplejelov, betyder imidlertid, at der er givet underretning, når dokumentet er "præsenteret" på adressatens bopæl, opholdssted eller valgte bopælsadresse, men uden at dokumentet faktisk blev overleveret til den pågældende, eller at kvittering for modtagelse er blevet underskrevet.

8 Postforkyndelse fra udlandet (artikel 14 i forkyndelsesforordningen)

8.1 Hvis postvæsenet leverer et dokument sendt fra udlandet til en adressat i medlemsstaten i en situation, hvor bekræftelse af modtagelsen er påkrævet (artikel 14 forkyndelsesforordningen), afleverer postvæsenet så kun dokumentet til adressaten selv, eller kan det i overensstemmelse med de nationale regler om postudbringning også aflevere dokumentet til en anden person, der befinder sig på samme adresse?

I artikel 1 i kongelig anordning af 27. april 2007 om posttjenester (*Arrêté royal du 27 avril 2007 portant réglementation du service postal*) fastsættes det, at rekommanderet post omfatter anbefalet post og post med en deklareret værdi.

I princippet kan anbefalet post med modtagelsesbevis kun leveres til adressaten efter kontrol af dennes identitet mod underskrivelse af modtagelseskvittering (kongelig anordning af 27. april 2007, artikel 30, 53 og 54 modsætningsvis).

Det fremgår imidlertid af artikel 57 i kongelig anordning af 27. april 2007, at "den anbefalede post, hvor der på adressen anføres en person, som adressaten har valgt bopælsadresse hos, kan afleveres til denne person."

I artikel 62 i kongelig anordning af 27. april 2007 hedder det, at "personer, der er i stand til at modtage korrespondance i overensstemmelse med lovens almindelige regler, anses for adressater af korrespondance stilet til virksomheder, foreninger, organisationer, selskaber og lokale myndigheder."

Artikel 58 i kongelig anordning af 27. april 2007 fastsætter, at "rekommanderet post stilet til mindreårige under 15 år skal afleveres til de personer, under hvis myndighed eller værgemål de befinder sig."

Sluttelig kan anbefalet post i henhold til artikel 65 i kongelig anordning af 27. april 2007 "afleveres til en befuldmægtiget for adressaten ... ved fremlæggelse af en fuldmagt, der formelt giver beføjelse til at modtage posten."

8.2 Hvordan kan forkyndelse af dokumenter fra udlandet i medfør af artikel 14 i forordning nr. 1393/2007 finde sted, hvis hverken adressaten eller nogen anden person, der er bemyndiget til at modtage dokumenterne (hvis der efter de nationale regler om postudbringning er mulighed herfor — se ovenfor) er antruffet på adressen?

Posten sendes til den angivne adresse, undtagen hvor der foreligger en åbenbar fejl (f.eks. forkert stavet gadenavn, forkert husnummer, tydeligvis forkert postnummer).

Hvis adressaten ikke kan findes på den angivne adresse, vil den anbefalede post ikke blive leveret, medmindre adressaten har anmodet om, at posten sendes til en anden adresse ved hjælp af en videreledelsestjeneste (artikel 51 i kongelig anordning af 27. april 2007 om posttjenester).

8.3 Acceptorer postvæsenet en bestemt frist for afhentning af dokumenterne, før de sender dokumenterne tilbage til afsenderen? Hvis ja, hvordan underrettes adressaten om, at der ligger post til afhentning på postkontoret?

I henhold til artikel 60 i kongelig anordning af 27. april 2007 om posttjenester "efterlades en leveringsmeddelelse, såfremt den anbefalede post ikke kunne afleveres på en bopæl. I så fald kan brevet hentes på det sted, der er angivet i leveringsmeddelelsen eller det sted, der er aftalt mellem [postvæsenet] og adressaten inden for 15 dage, der ikke omfatter datoen for overleveringen."

I artikel 66 i ovennævnte kongelige anordning af 27. april 2007 fastsættes det, at "post, der ikke kunne leveres til adressaten, returneres til afsenderen ... Anbefalet post og bøger skal altid returneres."

9 Er der noget skriftligt bevis for, at dokumentet er forkyndt?

I tilfælde af forkyndelse fastsættes det i artikel 43 i retsplejeloven, at den person, til hvem genparten er givet, skal underskrive originalen. Hvis personen nægter at underskrive, noteres fogeden nægtelsen på dokumentet. Der vil således være bevis for forkyndelse i alle tilfælde. Det er meget svært at anfægte en fogeds fortegnelser.

I tilfælde af underretning er der naturligvis skriftligt bevis, for så vidt som den har fundet sted ved anbefalet post. Også i tilfælde af retslig underretning indeholder artikel 46 bevis for modtagelse. Beviset opbevares i sagsmappen.

10 Hvad sker der, hvis noget går galt, og adressaten ikke modtager dokumentet, eller forkyndelsen sker i strid med reglerne (f.eks. hvis dokumentet forkyndes for tredjemand)? Kan forkyndelsen af dokumentet alligevel være gyldig (dvs. kan den manglende iagttagelse af reglerne afhjælpes), eller skal dokumentet forkyndes på ny?

Under normale omstændigheder er risikoen for, at adressaten ikke modtager dokumentet, lav, da det ifølge belgisk lov forkyndes personligt. Med andre ord overleverer fogeden genparten til adressaten personligt. Loven indeholder dog også bestemmelser om, at dokumentet kan forkyndes for tredjepart (artikel 35 i retsplejeloven) eller efterlades på en adresse (artikel 38). I sådanne tilfælde anses forkyndelsen for at være fuldt gyldig, selv om dokumentet ikke er leveret til adressaten personligt. Personer, der har modtaget et dokument som beskrevet i artikel 35 og undladt at videregive det eller informere adressaten, kan pådrage sig civilretligt ansvar. Disse ordninger fungerer særdeles godt i praksis.

Det kan dog ikke udelukkes, at loven overtrædes ved underretning eller forkyndelse af et dokument (f.eks. at visse oplysninger ikke medtages i dokumentet). Den proceduremæssige sanktion for ukorrekt forkyndelse eller underretning er, at procesdokumenterne erklæres ugyldige. Regler for ugyldighed findes i retsplejelovens artikel 860-866.

Afslutningsvis bør det bemærkes, at personer, der forårsager ugyldighed, kan holdes ansvarlige, hvis det skulle vise sig, at de er skyldige.

11 Skal der betales for forkyndelse af et dokument og i givet fald, hvor meget?

Fogederne modtager betaling, og satserne reguleres af retsplejelovens artikel 522, stk. 1.

De nøjagtige satser, der skal overholdes, er fastsat i kongelig anordning af 30. november 1976 om fastsættelse af satser for fogedtjenester i civile og kommercielle sager og for visse godtgørelser (*Arrêté royal du 30 novembre 1976 fixant le tarif des actes accomplis par les huissiers de justice en matière civile et commerciale ainsi que celui de certaines allocations*),

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1976113030&table_name=loi).

Sidste opdatering: 19/12/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.